

Competența instanțelor judecătorești

Competența judecătoriei

În competența de primă instanță a judecătoriilor intră **cererile menționate într-o enumerare limitativă în cuprinsul alin. (1) pct. 1 lit. a)-l) al art. 94 NCPC**, fără a distinge după cum obiectul acestora este sau nu este evaluabil în bani.

a) Cererile date de Codul civil în competența instanței de tutelă și de familie, în afară de cazurile în care prin lege se prevede în mod expres altfel [art. 94 pct. 1 lit. a)].

Sunt astfel de litigii, cele referitoare la:

- căsătorie (încheiere, nulitate, desfacerea căsătoriei), cu toate efectele ei, patrimoniale și personale;
- rudenie (filiația, adopția);
- exercitarea autorității părintești;
- obligația de întreținere în interiorul familiei.

Măsurile de ocrotire a persoanei fizice, atribuite prin art. 107 NCC în competența materială a instanței de tutelă, sunt cele evocate în cuprinsul art. 106 NCC, și anume:

- reprezentarea minorului;
- instituirea tutelei minorului;
- darea minorului în plasament;
- alte măsuri de protecție specială a minorului, anume prevăzute de lege;
- punerea majorului sub interdicție judecătorească
- instituirea curatelei majorului, în condițiile prevăzute de noul Cod civil.

b) Cererile referitoare la înregistrările în registrele de stare civilă [art. 94 pct. 1 lit. b)].

c) Cererile având ca obiect administrarea clădirilor cu mai multe etaje, apartamente sau spații aflate în proprietatea exclusivă a unor persoane diferite, precum și cele privind raporturile juridice stabilite de asociațiile de proprietari cu alte persoane fizice sau persoane juridice, după caz [art. 94 pct. 1 lit. c)].

d) Cererile de evacuare [art. 94 pct. 1 lit. d)].

e) Cererile referitoare la servituți, zidurile și șanțurile comune, distanța construcțiilor și plantațiilor, dreptul de trecere, precum și la orice servituți sau alte limitări ale dreptului de proprietate prevăzute de lege, stabilite de părți ori instituite pe cale judecătorească [art. 94 pct. 1 lit. e)].

f) Cererile privitoare la strămutarea de hotare și cererile în grănițuire [art. 94 pct. 1 lit. f)].

g) Cererile posesorii [art. 94 pct. 1 lit. g)].

h) Cererile privind obligațiile de a face sau de a nu face neevaluabile în bani, indiferent de izvorul lor contractual sau extracontractual, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe [art. 94 pct. 1 lit. h)].

i) Cererile de împărțeaală judiciară, indiferent de valoare (art. 94, pct. 1, lit. i).

În cazul în care cererea de împărțeaală judiciară are caracterul unei cereri accesorii unei cereri de divorț ori unei cereri în materie de moștenire, atunci competența nu mai aparține exclusiv

judecătoriei, ea urmând a fi determinată după valoare, prin aplicarea regulii generale înscrisă în art. 98 NCPC ori a regulii speciale în materie de moștenire, înscrisă în art. 105 NCPC.

j) Orice alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști (art. 94, pct. 1, lit. j). În ceea ce privește cererile patrimoniale al căror obiect are o valoare de peste 200.000 lei, acestea intră în **competența de primă instanță a tribunalului.**

Calea de atac. Toate hotărârile pronunțate de judecătoria în primă instanță, prevăzute de art. 94 pct. 1 lit. a)-i) sunt supuse **numai apelului la tribunal**, iar hotărârile pronunțate de tribunal în apel sunt definitive, potrivit art.634 alin. (1) pct. 4 NCPC.

Competența judecătoriei privind judecata în primă și ultimă instanță: Cererile privind creanțe având ca obiect plata unei sume de bani de până la 2.000 lei inclusiv.

De asemenea, judecătoriile soluționează litigii:

a) în materia **executării silite** [art. 72, art. 61 alin. (3), art. 62 alin. (2) și art. 68 alin. (2) din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, art. 641 alin. (2) NCPC.]; în materia contestației la executare, a suspendării executării silite a unei hotărâri prin care s-a încuviințat executarea silită a unui titlu executoriu pronunțat de o instanță străină, competența revine tot **judecătoriei**, ca instanță de executare, și nu tribunalului, ca instanță prevăzută de Legea nr. 191/2007, pe considerentul că Legea nr. 191/2007 dă în competența tribunalului numai cererile de recunoaștere și de încuviințare a executării silite.

b) în materia **asigurării probelor** [art. 360 NCPC.];

c) în procedura specială privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii [art.1050 alin. (1) NCPC];

d) în materia **recuzării sau abținerii judecătorilor de la judecătoria** (art. 50 NCPC);

e) în materia **îndreptării erorilor materiale, a lămuririi sau a completării hotărârilor pronunțate de judecătoria;**

f) în materia **alegerii autorităților administrației publice locale** [art. 31 alin. (4) din Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată];

g) în materia **înscrierii asociațiilor și fundațiilor** [art. 5 și art. 17 din O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații];

h) în materia **înscrierii sindicatelor** [art. 14 alin. (1) din Legea nr. 62/2011 a dialogului social, act normativ care a abrogat Legea nr. 54/2003 a sindicatelor];

i) în materia **comunicării de acte judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială** [art. 34 lit. c) din Legea nr. 189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială, republicată];

j) în materia **litigiilor dintre proprietari și chiriași cu privire la nivelul și plata chiriei întemeiate pe O.U.G. nr. 40/1999** (art. 42 din O.U.G. nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe);

k) în materia **cererilor de emitere a certificatului în cazul în care se solicită recunoașterea sau încuviințarea executării silite** pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene a unui act autentic, executoriu potrivit legii române [art. 2 alin. (2) din art. I din O.U.G. nr. 119/2006];

l) în materia cererilor formulate în aplicarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996;

m) în materia medierii, pronunță o hotărâre care consfințește voința părților, conform art. 59 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator;

n) în materia azilului, cereri formulate în aplicarea Legii nr. 122 din 4 mai 2006 privind azilul în România.

Competența judecătorei în căile de atac împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate în cazurile prevăzute de lege (art. 94 pct. 3), pronunțând hotărâri definitive.

Exemplificativ, menționăm următoarele:

- a) plângerile formulate în contra hotărârilor comisiilor județene de fond funciar [art. 53 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, republicată¹ și art. 12 alin. (6) din Legea nr. 1/2000];
- b) plângerea împotriva încheierii registratorului-șef din cadrul oficiului teritorial în raza căruia este situat imobilul, prin care a soluționat cererea de reexaminare împotriva încheierii de admitere sau respingere a cererii de înscriere în cartea funciară [art. 50 alin. (2¹) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, republicată];
- c) plângerea împotriva hotărârii de acordare a protecției subsidiare sau de respingere a cererii de azil [art. 64 alin. (1) raportat la art. 55 alin. (1) și art. 53 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România;

Competența Tribunalului

Tribunalele judecă în primă instanță, în apel, în recurs și orice alte cereri date prin lege în competența lor exclusivă.

Competența tribunalului privind judecata în primă instanță. Tribunalele vor judeca în primă instanță toate cererile al căror obiect este evaluabil sau, după caz, neevaluabil în bani, cu excepția celor care sunt atribuite în competența de primă instanță a judecătorei, a cererilor în materie de contencios administrativ și fiscal, atribuite în competența de primă instanță a curții de apel și a cererilor care prin dispoziții ale legii sunt atribuite în competența de primă instanță a curților de apel sau Înaltei Curți de Casație și Justiție. Referitor la cererile al căror obiect este evaluabil în bani, intră în competența de primă instanță a tribunalelor cererile evaluabile în bani în valoare mai mare de 200.000 lei, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști.

Competența tribunalului ca instanță de apel. Tribunalele judecă **apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorei în primă instanță.** Este vorba despre hotărârile pronunțate în cererile menționate limitativ în art. 94 pct. 1 lit. a)-j) N.C.P.C., precum și în alte cereri date în competența judecătorei, prin norme speciale, și care sunt susceptibile de a fi atacate cu apel (spre exemplu, hotărâri pronunțate de judecătorei ca instanță de executare).

Competența tribunalului ca instanță de recurs. Ca instanțe de recurs, tribunalele judecă numai recursurile date în competența lor prin norme speciale.

Astfel, tribunalele judecă recursurile exercitate împotriva încheierii de suspendare; hotărârii de renunțare la judecată și la dreptul pretins; hotărârii de perimare; tranzacția și altele, menționate expres.

Competența tribunalului privind judecata în alte cereri date prin lege. Se conferă tribunalelor și o competență materială exclusivă (art. 95 pct. 4 NCPC), în judecata anumitor cereri, ce au fost date în competența lor prin N.C.P.C. ori prin legi speciale. Spre exemplu:

- acțiunile formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, republicată;
- litigiile în materia asigurărilor sociale prevăzute de art. 153 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice;
- contestațiile formulate în baza art.7 din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice;

– cererile pentru recunoașterea sau încuviințarea executării silite pe teritoriul României a hotărârilor în materie civilă și comercială, pronunțate într-un alt stat membru al Uniunii Europene în condițiile Regulamentului (CE) nr. 44/2001 [art. 1 alin. (1) din art. I din O.U.G. nr. 119/2006 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente comunitare de la data aderării României la Uniunea Europeană];

– cererile în materia conflictelor de muncă, astfel cum este determinată această categorie de litigii prin dispozițiile Codului muncii¹⁾, ale Legii nr. 62/2011 a dialogului social ale Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, precum și prin cele cuprinse în legi speciale

– cererile în materie de contencios administrativ. Tribunalele soluționează în primă instanță toate categoriile de litigii în materia contenciosului administrativ, atunci când autorul actului atacat este o autoritate publică locală și județeană sau una subordonată acesteia, precum și litigiile care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora de până la 1.000.000 de lei (art. 10 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ).

- Cauzele care au ca obiect raportul de serviciu al funcționarului public.

- Contestarea deciziei adoptate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor sau, după caz, refuzul acesteia de a emite decizia; (alineatul (1) al articolului 20 din titlul VII "Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv" din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției);

– Cererile în materie de creație intelectuală și de proprietate industrială, dacă legea specială nu dispune altfel.

-cererile în materie de expropriere.

-cererile în materia adopțiilor.

Competența Curții de Apel

Curțile de apel judecă:

1. în primă instanță, cererile în materie de contencios administrativ și fiscal, potrivit legii speciale;
2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în primă instanță;
3. ca instanțe de recurs, în cazurile anume prevăzute de lege;
4. orice alte cereri date prin lege în competența lor.

Competența curții de apel privind judecata în primă instanță. Competența de primă instanță a curților de apel este limitată, ele soluționând procesele și cererile în materie de contencios administrativ și fiscal, potrivit legii 554/2004. Prin dispozițiile art. 10 din actul normativ evocat, secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel judecă în primă instanță litigiile nepatrimoniale și patrimoniale privind actele administrative emise sau încheiate de autoritățile publice centrale, precum și cele care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora mai mari de 1.000.000 de lei dacă prin lege organică specială nu se prevede altfel;

Curtea de apel nu mai are competență de judecată în primă instanță în materie civilă.

Competența privind judecata în apel. Instanță de drept comun. Acestea soluționează toate apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunal în primă instanță.

Competența curții de apel privind judecata în recurs. Curțile de apel devin instanțe de excepție în ceea ce privește soluționarea recursului, urmând a soluționa recursurile numai în cazurile anume prevăzute de lege:

- a) hotărâri pronunțate de tribunale în apel;
- b) hotărâri pronunțate de tribunale în primă instanță și în alte cereri date prin lege în competența lor, care, potrivit legii, sunt supuse numai recursului, spre exemplu:
 - procese și cereri în materie de contencios administrativ;
 - cereri pentru recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârilor date în statele membre ale Uniunii Europene;
 - soluționarea unui conflict de competență ;
 - asigurare de dovezi;
 - încheieri de suspendare a judecării;
 - renunțarea reclamantului la dreptul dedus judecării;
 - perimare;
- c) în orice alte cazuri prevăzute de lege. Spre exemplu:
 - recursurile împotriva hotărârii tribunalului privind liberul acces la informațiile de interes public [art. 21 alin. (1) din Legea nr. 544/2001];

Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție

Înalta Curte de Casație și Justiție judecă:

1. recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel, precum și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege;
2. recursurile în interesul legii;
3. cererile în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept;
4. orice alte cereri date prin lege în competența sa.

Competența privind judecata recursului în interesul legii. I.C.C.J. judecă recursurile în interesul legii (art. 497 pct. 2 NCPC). Deciziile se pronunță de completul competent să judece recursul în interesul legii al Înaltei Curți de Casație și Justiție și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I (art. 517 NCPC).

Competența în cazul cererilor având ca obiect pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept este o instituție nou introdusă prin Codul de procedură civilă, reglementată în cuprinsul art. 519-521 NCPC.

Cererea de chemare în judecată

Cererea de chemare în judecată trebuie să cuprindă:

a) **numele și prenumele, domiciliul sau reședința părților** ori, pentru persoane juridice, denumirea și sediul lor. De asemenea, cererea va cuprinde și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare ori codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar ale reclamantului, precum și ale pârâtului, dacă părțile posedă ori li s-au atribuit aceste elemente de identificare potrivit legii, în măsura în care acestea sunt cunoscute de reclamant. Dacă reclamantul locuiește în străinătate, va arăta și domiciliul ales în România unde urmează să i se facă toate comunicările privind procesul;

b) **numele, prenumele și calitatea celui care reprezintă partea în proces**, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele, prenumele acestuia și sediul profesional. Dovada calității de reprezentant, în forma prevăzută la art. 151, se va alătura cererii;

c) **obiectul cererii și valoarea lui**, după prețuirea reclamantului, atunci când acesta este evaluabil în bani, precum și modul de calcul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori, cu indicarea înscrisurilor corespunzătoare. Pentru identificarea imobilelor se vor arăta localitatea și județul, strada și numărul, iar în lipsă, vecinătățile, etajul și apartamentul, precum și, când imobilul este înscris în cartea funciară, numărul de carte funciară și numărul cadastral sau topografic, după caz. La cererea de chemare în judecată se va anexa extrasul de carte funciară, cu arătarea titularului înscris în cartea funciară, eliberat de biroul de cadastru și publicitate imobiliară în raza căruia este situat imobilul, iar în cazul în care imobilul nu este înscris în cartea funciară, se va anexa un certificat emis de același birou, care atestă acest fapt;

d) **arătarea motivelor de fapt și de drept** pe care se întemeiază cererea;

e) **arătarea dovezilor** pe care se sprijină fiecare capăt de cerere. Când dovada se face prin înscrisuri, la fiecare exemplar al cererii se vor alătura copii de pe aceste înscrisuri. Când reclamantul dorește să își dovedească cererea prin interogatoriul pârâtului, va cere înfățișarea în persoană a acestuia, dacă pârâtul este o persoană fizică. În cazurile în care legea prevede că pârâtul va răspunde în scris la interogatoriu, acesta va fi atașat cererii de chemare în judecată. Când se va cere dovada cu martori, se vor arăta numele, prenumele și adresa martorilor, dispozițiile art. 148 alin. (1) teza a II-a fiind aplicabile în mod corespunzător;

f) **semnătura**.

Numărul de exemplare. Cererea de chemare în judecată se depune la instanța de judecată, însoțită de atâtea copii câți pârâți sunt, plus un exemplar pentru instanță, cu excepția cazului în care pârâții au un singur reprezentant sau când pârâtul are mai multe calități, situație în care cererea de chemare în judecată va fi însoțită de o singură copie pentru pârât și un exemplar pentru instanță.

Timbrarea cererii. În cazul în care cererea este supusă timbrării, dovada achitării taxelor datorate se atașează cererii. Netimbrarea sau timbrarea insuficientă atrage anularea cererii de chemare în judecată, în condițiile legii.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80 din 26 iunie 2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial nr. 392 din 29 iunie 2013.

Aplicarea în timp a legii privind taxele judiciare de timbru:

- pentru cererile și acțiunile introduse până la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80 din 26 iunie 2013, se aplică timbrul judiciar, conform Ordonanței Guvernului nr.32 din 18 august 1995 și Normele metodologice nr. 2083/1997, iar taxele judiciare de timbru se stabilesc și se plătesc în cuantumul prevăzut de legea în vigoare la data introducerii lor, respectiv Legea nr. 146 din 24 iulie 1997 și Normele metodologice de aplicare, aprobate prin Ordinul nr. 760/C/1999.

- cererile și acțiunile introduse după data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80 din 26 iunie 2013 sunt supuse taxelor judiciare de timbru prevăzute în această ordonanță de urgență.

Modalitate și loc de plată. Taxele judiciare de timbru se plătesc de debitorul taxei în numerar, prin virament sau în sistem on-line, într-un cont distinct de venituri al bugetului local "Taxe judiciare de timbru și alte taxe de timbru", al unității administrativ teritoriale în care persoana fizică are domiciliul sau reședința ori, după caz, în care persoana juridică are sediul social. Costurile operațiunilor de transfer al sumelor datorate ca taxă judiciară de timbru sunt în sarcina debitorului taxei.

Dacă persoana care datorează taxa judiciară de timbru nu are nici domiciliul, nici reședința ori, după caz, sediul în România, taxa judiciară de timbru se plătește în contul bugetului local al unității administrativ teritoriale în care se află sediul instanței la care se introduce acțiunea sau cererea.

Pentru plătitorii cu domiciliul sau reședința în Cluj, taxele judiciare de timbru se virează pe bază de ordin de plată la Trezoreria Statului, sau se depun în numerar de către plătitori la orice Oficiu poștal, în contul RO79TREZ21621070203XXXXX - Cod fiscal 4305857 - Consiliul Local Cluj, iar dovada în fața instanței de judecată se face prin chitanța eliberată.

În raport cu dispozițiile în vigoare ale Legii privind taxele judiciare de timbru, acțiunile și cererile adresate instanțelor judecătorești pot fi clasificate astfel:

- A. Acțiuni și cereri evaluabile în bani;
- B. Acțiuni și cereri neevaluabile în bani;
- C. Acțiuni și cereri scutite de la plata taxelor judiciare de timbru.

Se taxează cu o taxă fixă următoarele categorii de acțiuni și cereri, al căror obiect nu este evaluabil în bani:

- cererile de valoare redusă, soluționate potrivit procedurii speciale prevăzute de titlul X al cărții a VI-a din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- cererile privind ordonanța de plată, prevăzută de titlul IX al cărții a VI-a din Codul de procedură civilă;

- cererile de evacuare din imobilele folosite sau ocupate fără drept, soluționate potrivit procedurii speciale prevăzute de titlul XI al cărții a VI-a din Codul de procedură civilă;

- cererile formulate pe cale de ordonanță președințială, când sunt neevaluabile în bani,

- acțiunile privind stabilirea și acordarea de despăgubiri pentru daunele morale aduse onoarei, demnității sau reputației unei persoane fizice;

- cereri pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept nepatrimonial;

- cereri în anularea sau în constatarea nulității unui act juridic nepatrimonial;

- cereri care privesc dreptul de folosință a bunului închiriat sau arendat, dacă acestea nu privesc și plata anumitor sume de bani;

- acțiunile în grănițuire; în ipoteza în care prin aceeași cerere se revendică și o porțiune de teren, la taxa judiciară de timbru stabilită pentru acțiunea în grănițuire se adaugă și taxa corespunzătoare valorii suprafeței revendicate.

- cererea privind repunerea părților în situația anterioară, când nu este accesorie acțiunii în constatarea nulității, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui act juridic patrimonial;

- cereri de recuzare în materie civilă, pentru fiecare participant la proces, pentru care se solicită recuzarea

- cereri de strămutare în materie civilă

- cereri de repunere în termen
 - cereri de perimare
 - cereri de reexaminare împotriva încheierii prin care au fost stabilite amenzile judiciare și despăgubirile potrivit art. 190 din Codul de procedură civilă
 - cereri de reexaminare împotriva încheierii de anulare a cererii de chemare în judecată;
 - cereri pentru repunerea pe rol, când suspendarea judecării se datorează părților
 - cereri pentru refacerea înscrisurilor și a hotărârilor dispărute - 50 lei;
 - cereri pentru eliberarea de copii simple de pe înscrisurile aflate la dosar;
 - cereri pentru legalizarea de copii de pe înscrisurile aflate la dosar,
 - cereri pentru eliberarea oricăror altor certificate prin care se atestă fapte sau situații rezultate din evidențele instanțelor de judecată ori cu privire la dosarele aflate în arhiva acestora;
 - cereri pentru eliberarea de către instanțele judecătorești de copii de pe hotărârile judecătorești, cu mențiunea că sunt definitive;
 - cereri pentru încuviințarea executării silite, pentru fiecare titlu executoriu;
 - cereri de suspendare a executării silite, inclusiv a executării provizorii;
 - cereri prin care părțile solicită instanței pronunțarea unei hotărâri care să consfințească înțelegerea părților, inclusiv când este rezultată din acordul de mediere
 - cereri în legătură cu măsurile asigurătorii
 - contestația privind tergiversarea procesului și plângerea împotriva încheierii de soluționare a contestației
 - cereri privind înregistrarea partidelor politice sau pentru modificarea statutului acestora
 - cereri pentru dobândirea personalității juridice de către organizațiile prevăzute în Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările ulterioare, precum și pentru modificarea actelor constitutive ale acestora
 - cereri pentru dobândirea personalității juridice de către asociațiile fără scop lucrativ, fundații, uniuni și federații de persoane juridice fără scop lucrativ, precum și pentru modificarea actelor constitutive ale acestora
 - cereri pentru recunoașterea dreptului de autor și a drepturilor conexe, pentru constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciilor, inclusiv plata drepturilor de autor și a sumelor cuvenite pentru opere de artă, precum și pentru luarea oricăror măsuri în scopul prevenirii producerii unor pagube iminente, pentru asigurarea reparării acestora ori pentru restabilirea dreptului atins
 - cereri pentru recunoașterea calității de inventator, de titular de brevet, a drepturilor născute din brevetul de invenție, din contractele de cesiune și licență, inclusiv drepturile patrimoniale ale inventatorului
- cererile neevaluabile în bani privitoare la drepturile conferite de marcă, desene și modele industriale
- acțiunile, cererile, obiecțiunile, contestațiile introduse la instanțele judecătorești în temeiul Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare, al Ordonanței Guvernului nr. 10/2004 privind falimentul instituțiilor de credit, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 287/2004, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii nr. 503/2004 privind redresarea financiară, falimentul, dizolvarea și lichidarea voluntară în activitatea de asigurări, cu modificările și completările ulterioare
 - cererile de competența instanțelor judecătorești având ca obiect înregistrări în registrul comerțului
 - cererea de divorț

- cererea privind acordarea despăgubirilor sau pentru stabilirea prestației compensatorii
- cererile care nu sunt accesorii unei cereri de divorț și care au ca obiect stabilirea locuinței copilului, exercitarea autorității părintești, stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor, dreptul părintelui sau al altor persoane decât părinții de a avea legături personale cu copilul, locuința familiei
- în materia contenciosului administrativ, cererile introduse de cei vătămați în drepturile lor printr-un act administrativ sau prin refuzul nejustificat al unei autorități administrative de a le rezolva cererea referitoare la un drept recunoscut de lege
- în materie contravențională, plângerea împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, precum și calea de atac împotriva hotărârii pronunțate
- acțiunile și cererile în materie de carte funciară, când nu pun în discuție fondul dreptului;
- cererea privind înregistrarea asociațiilor de proprietari, de locatari sau mixte și apelul împotriva încheierii judecătorului-delegat

Orice alte acțiuni sau cereri neevaluabile în bani, cu excepția celor scutite de plata taxei judiciare de timbru potrivit legii, se taxează cu 20 lei.

Înregistrarea cererii. Cererea de chemare în judecată, depusă personal sau prin reprezentant, sosită prin poștă, curier, fax sau scanată și transmisă prin poștă electronică ori prin înscris în formă electronică, se înregistrează și primește dată certă prin aplicarea ștampilei de intrare. După înregistrare, cererea și înscrisurile care o însoțesc, la care sunt atașate, când este cazul, dovezile privind modul în care acestea au fost transmise către instanță, se predau președintelui instanței sau persoanei desemnate de acesta, care va lua de îndată măsuri în vederea stabilirii în mod aleatoriu a completului de judecată, potrivit legii.

Verificarea cererii și regularizarea acesteia. Completul căruia i s-a repartizat aleatoriu cauza verifică, de îndată, dacă cererea de chemare în judecată îndeplinește cerințele prevăzute la art. 194-197.

Când cererea nu îndeplinește aceste cerințe, reclamantului i se vor comunica în scris lipsurile, cu mențiunea că, în termen de cel mult 10 zile de la primirea comunicării, trebuie să facă completările sau modificările dispuse, sub sancțiunea anulării cererii.

Căile de atac

Categoriile de căi de atac. Calea ordinară de atac este apelul, iar căile extraordinare de atac sunt recursul, contestația în anulare și revizuirea.

Subiectele căilor de atac. Căile de atac pot fi exercitate numai de părțile aflate în proces care justifică un interes, în afară de cazul în care, potrivit legii, acest drept îl au și alte organe sau persoane.

Ordinea exercitării căilor de atac. Regula generală este aceea că hotărârea judecătorească este supusă în primul rând căii de atac ordinare – apelul. Numai după exercitarea acestei căi de atac partea interesată poate uza în condițiile legii de căile de atac extraordinare.

Calea de atac extraordinară a recursului nu poate fi exercitată fără ca în prealabil să fie exercitată calea ordinară de atac a apelului.

Exercitarea recursului sărind peste apel. Prin excepție de la regula referitoare la ordinea exercitării căilor de atac, în cazul unei hotărâri susceptibile atât de apel, cât și de recurs, partea interesată are posibilitatea de a exercita direct recursul, în cadrul termenului de apel, atunci când părțile consimt la aceasta prin înscris autentic sau prin declarație verbală dată în fața instanței a cărei hotărâre se atacă.

Exercitarea căilor extraordinare de atac. Căile extraordinare de atac, enunțate la art. 456 NCPC, pot fi exercitate fie concomitent, fie succesiv, în condițiile prevăzute de lege. În cazul în care o parte declară atât recurs, cât și contestație în anulare și/sau revizuire, recursul se judecă cu prioritate, apoi, după soluționarea acestuia, concomitent sau succesiv se soluționează și celelalte căi de atac extraordinare. Prin urmare, judecata contestației în anulare și/sau a revizuirii va fi amânată până la soluționarea recursului declarat.

Unicitatea căii de atac. O cale de atac poate fi exercitată împotriva unei hotărâri numai o singură dată, dacă legea prevede același termen de exercitare pentru toate motivele existente la data declarării acelei căi de atac.

Dacă prin aceeași hotărâre au fost soluționate și cereri accesorii, hotărârea este supusă în întregul ei căii de atac prevăzute de lege pentru cererea principală.

În cazul în care prin aceeași hotărâre au fost soluționate mai multe cereri principale sau incidentale, dintre care unele sunt supuse apelului, iar altele recursului, hotărârea în întregul ei este supusă apelului. Hotărârea dată în apel este supusă recursului.

Termenul de exercitare a căii de atac. Termenul de apel sau de recurs care poate fi exercitat împotriva hotărârii prin care se soluționează mai multe cereri principale sau o cerere principală sau mai multe și una sau mai multe cereri accesorii sau incidentale este cel de drept comun, **de 30 de zile de la comunicare**, chiar dacă prin legi speciale se prevede altfel. Ca atare, chiar dacă în privința unora din aceste cereri legea specială prevede un alt termen de exercitare a apelului sau a recursului, după caz ori un alt moment de la care curge termenul de exercitare a căii de atac, se aplică termenul general de apel/recurs, mai favorabil părții.